

**ILK QADAM O'QUV DASTURIDAGI PEDAGOGIK TALABLARNI
JORIY ETISHNING TIZIMLI MEHANIZMINI SHAKLLANTIRISHGA
YO'NALTIRILGAN MASHG'ULOTLARDA INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH**

Soliyev Ilhomjon Sobirovich

FarDU, Pedagogika fanlar bo'yicha falsafa doktori(PhD)

Sodiqova Inoyatbibi Shuhratjon qizi

FarDU magistranti

Kalit so'zlar: ta'lim, tarbiya, mashg'ulot, o'yin, bola rivojlanishi.

ABSTRACT. Ta'lim-tarbiya ishlarini muvaffaqiyatli amalga oshirish maktabgacha ta'lim tashkilotlaridagi pedagogik jarayonni to'g'ri tashkil etishga bog'liqdir. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining pedagogik jarayonida ta'lim muhim ahamiyat kasb etadi va kundalik hayot, o'yin, mehnat mashg'ulotlar orqali amalga oshiriladi.

Mashg'ulotlarda bunday o'yinlardan foydalanish:

- har bir bolaga o'z individual qobiliyatini namoyon etishga sharoit yaratadi;
- mantiqiy o'yinlar aniqligi, izchilligiga ko'ra, bola rivojlanishining eng ta'sircha davriga to'g'ri keladi;
- mantiqiy o'yinlar orqali bola atrof-muhit haqidagi tasavvurlarni anglashga urinadi;
- ular bolani ham ruhiy, ham jismoniy rivojlantira oladi;
- bu kabi o'yinlar orqali bolalar o'z oldiga maqsad qo'yib, unga erishish yo'llarini izlab to'adi;
- bunday o'yinlar bolalarni qiyin vaziyatdan chiqib ketish choralarini izlab topish, fikrlarni bayon etishda bir xillikdan qochishga o'rgatadi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tashkil etilayotgan mashg'ulotlarda qo'llanilayotgan interfaol usullar ta'lim samaradorligi hamda muhitni yaxshilaydi. Tarbiyachilarning kasbiy mahorati oshadi, bolalar ijtimoiy muhitni va jamoada o'z o'rnini xis qila boshlaydi. Hozirgi kunning talabi tez o'zgaruvchan murakkab hamda o'zaro bir-biriga bog'liq dunyoda o'z o'rnini topa oladigan shaxsni tarbiyalashdir. Bolaga yo'naltirilgan ta'lim shaxsning har tomonlama, ya'ni aqliy (intellektual), jismoniy va ma'naviy tomondan yuksalishga xizmat qiladi.

Quyida ilk qadam o'quv dasturini tizimli mehanizmini joriy etish va

bolalarni ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishga yo'naltirilgan ayrim mashg'ulotlardan namunalar keltirib o'tiladi: 3-MASHG'ULOT

Guruh: Tayyorlov

Bilasizlar?(qaldirg'och, Turna, Kakku, Bulbul, Oqqush va h.k)

-Birinchi qaysi qush uchib keladi?(Go'ng Qarg'a)

-Bahorning oxiridachi (Qaldirg'och, jar qaldirg'och)

-Hozir qushlar nima bilan shug'ullanmoqdalar?(in qurmoqdalar, bola ochish uchun tuxum qo'yishadi)

Barakalla bolajonlar, judayam savollarga to'g'ri javob berdilar. Qushlar odamlarga va tabiatga katta yordam beradilar. Ular hashoratlar bilan oziqlanadilar va o'rmon, daraxtzor, dalalar, bog'lar va parkdagi zararli qurt-qumursqalarni yeb ularni himoyalaydilar. Ular bizni o'zlarining chaqqonliklari, chapdastliklari, tez uchishlari bilan quvontiradilar. Hozir bo'lmasa biz sizlar bilan "Tanlab ol" o'yinini o'ynaymiz.

"Tanlab ol" o'yini

O'yinning borishi: Stol ustida qishlovchi va uchib keluvchi qushlar kartochkalari bo'ladi. Har-bir bola bittadan hojlagan qush rasmi ko'rsatilgan kartochkalarni oladilar ularning nomini aytib ikkinchi stol ustida turgan ko'k doirani ichiga qishki qushlarni, qizil doirani ichiga esa issiq o'lkalardan uchib keladigan qushlarni soladilar.

Tarbiyachi: Judayam to'g'ri bolajonlar. Biz ularni doim asrab –avaylashimiz kerak. Bolajonlar yana yomg'ir tomchilaridan biri meni olinglar deb turibdi.(6) Olamizmi? (Ha). Ko'raylikchi bunda nima deb Bahoroy yozibdi ekan. "Bolalar mening topishmoqlarimni topishda yordam beringlar". Bolalar endi navbat topishmoqlarga. Diqqat bilan eshiting.

Topishmoqlar.

1.Tosh-u qumlarni surib tog'dan kelar yugurib. (Suv)

2.Bahorda o'sib chiqdi yam-yashil bo'lib chiqdi. (Maysa)

Tarbiyachi: Barakalla bolajonlar, judayam topag'on bolalar ekansizlar. Mana bizning oxirgi tomchimiz qoldi shuni olamiz

"Bolajonlar sizlar o'yin markazlaringizda men uchun qanday o'yinlar o'ynay olasizlar?" Voy Bahoroy biz judayam ko'p o'yinlar bilamiz. Bugun senga bolajonlarimiz markazlarda o'yinlar o'ynab berishadi.

Tarbiyachi : Mana, bolajonlar o'yinimiz qizigandan qizib ketyapti. Bo'lmasa hozir biz o'yin markazlariga hojishlaringizga ko'ra bo'linib olamiz.

Fan va tabiat markazida "Ertangi va kechki gullagan daraxtlar ta'rifi".

San'at markazida "Gullagan daraxt" rasmlarini chizib, ko'rgazma hosil qilamiz. Marhamat ishga kirishishlaringiz mumkin.

(Musiqqa ostida bolalar rasm chizadilar)

(Eshik taqillab qoladi pochta yon Bahordan posilka olib kelgan bo'ladi).

Tarbiyachi: Bolajonlar, Bahor bizga posilka berib yuboribdi, uning ichida yana maktub bor ekan. "Bolalar sizlar meni o'z bilimdonliklaringiz bilan xursand etdilaringiz. Men sizlarni derazadan kuzatib turdim. Sizlar mening barcha bergan topshiriqlarimni zo'r qilib bajardilar. Shuning uchun men sizlarga sovg'a jo'natyapman. Sizlarga men doim bilimli, gapga quloq soladigan bola bo'lishlaringizni tilab qolaman.

Tarbiyachi: Bolajonlar, Bahor bizga konfetlar berib yuboribdi. Bu konfetlarni hali choy bilan mazza qilib ichamiz. Bolalar, bugun biz sizlar bilan nimalar qildik?

Bolalar: Qiziqarli o'yinlar o'ynadik, musiqa tingladik, hikoyalar tuzdik. Sizlarga hammadan qaysi o'yinlar yoqdi?

Tarbiyachi: Bugungi o'yinlarimiz sizlarga yoqqanidan judayam xursandman, mehmonlarimizni ham xursand qildilar. Qani bolajonlar menga stol tuzashga yordam berib yuboringlar. Hozir biz konfetlar bilan choy ichamiz va o'yinlarimizni yana davom ettiramiz.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Qayumova N. Maktabgacha pedagogika. O'quv qo'llanma. Toshkent-2013
2. Maktabgacha pedagogika. O'quv-uslubiy majmua. Termiz-2018
3. P.Xo'jayev, K.D.Raximqulov, B.B.Nigmonov Harakatli o'yinlar va uni o'qitish metodikasi. Toshkent-2010
4. Ilk qadam davlat dasturi
5. [http://uza.uz/oz/society/o'yin faoliyati 01-06-2018](http://uza.uz/oz/society/o'yin_faoliyati_01-06-2018).
6. www.saviya.uz.